

Els espanyols contra els Borja

Ramon Barnils

TTV-3, de la Generalitat de Catalunya, passa una sèrie britànica sobre els Borja de Xàtiva, amb el papa Alexandre VI i els seus fills Cèsar i Lucrècia com a principals protagonistes. Aquest producte britànic manté el to d'aquesta classe de productes, dignitat que té també el doblatge que, dels Borja, n'ha fet TV-3 al català.

Xooo, blaverooo, no te'm desfermis que no he acabat. Si els Borja parlen en català, és perquè els teus/tus compatricis de Madrid van rebutjar la sèrie. És sabut que, mercès a la divisió Brunete i a tres o quatre poders fàctics més, si la televisió de Catalunya vol comprar un programa determinat, i després ve TVE i li'n dóna la gana, se'l queda ella. I sense donar-ne explicacions: el pot comprar perquè li agrada o, si és permesa la disjuntiva, per fer la punyeta als qui no els siguin d'estricta obediència.

Hi ha una raó històrica, de sempre, perquè TVE-Madrid no comprés la sèrie dels Borja: no sap qui són, i, dels Borgia, només n'ha sentit a parlar. Suposant que algun dels seus d'origen valencià o català els ho expliqués, i els digués que els Borgia són els Borja, de Xàtiva, i que, quan els Borja tenien el Vaticà per hisenda, els italians es queixaven que l'Església era en mans «dei catalanai», i que

el català —què hi farem, així en deien els italians— era la llengua fàctica del món polític del Vaticà, en aquest cas improbable, la mateixa raó històrica de sempre els hauria reforçats en la negativa a comprar el producte.

Aquesta raó, no l'han donada, lògicament: és un dels inconvenients del «Astado delas Hautonòmias», que no poden ordenar: «hábleme en cristiano», i t'han de dir, Constitució en mà, «Jable la llenga de la nassión, que asi nos antandemos mekor». Ni, per tant, poden reconèixer que tant els fan els Borja —és a dir, el País i els valencians— com el que van trobar ahir.

N'han donada una altra, de raó, igualment històrica i igualment de sempre, que és la raó mística: segons fonts de TVE, la sèrie sobre els Borja podia haver estat escandalosa i haver molestat l'Església catòlica, única citada a la Konstitussión profana, així com la dreta, els catòlics i la sensibilitat del país —és a dir la d'Espanya—.

TV-3, de la Generalitat de Catalunya, a falta d'una TV-3 de la Generalitat del País Valencià, ho ha vist d'una altra manera: la sèrie dels Borja és una sèrie ben feta, que pot resultar interessant per a l'espectador, que explica una part —la més televisiva— de l'espantant activitat dels Borja. Pel que fa a les possibles reaccions de l'Església i dels seus fidels, i que sen-

se ser el que és a Espanya tampoc no és enemic menys temible —Montserrat, el president Pujol, els escoltes i ex-escoltes, el bisbam, l'Opus—, els dirigents de la televisió esmentada n'han feta una de bona: abans d'emetre'n el primer capítol van fer la presentació de la sèrie... a un capellà. Mossèn Bada, professor d'Història de l'Església, va situar la sèrie de tal manera que, en el pitjor dels casos, la reacció més virulenta que pot tenir un fidel catòlic, sense quedar com un fatxa, és la canviar de canal a l'hora dels Borja.

I ara, contra nosaltres. Segons els entesos no hi ha al món cap història presentable de la vida i miracles dels Borja, una història completa, no solament dels escàndols: de l'acció política, social, sociològica dels Borja; de la seva psicologia individual i col·lectiva. ¿Què esperem, de què serveixen els diners institucionals, i les facultats d'història, i les fundacions, i les beques? ¿En què ens les gastem? tenim un home al Vaticà, el jesuïta pare Batllori, que en aquest terreny ha fet el que ha pogut i hi ha arribat tan enllà com la sotana li ho ha permès. Té material, ja és gran, beu whisky i fuma havans i la seua cultura és romana —del temps del Renaixement. A aquestes altures ja deu passar de tot, com nosaltres; així, doncs, el moment per posar fil a aquesta agulla és bo.

DÀVILA

LLIBRERIA GENERAL
LLIBRE FACSIMIL
BIBLIOFÍLIA

Pérez Pujol, 10 - Tel. 352 44 67 -València-2